

Børnehuset Krogstenshaves pædagogiske læreplan
Revideret maj 2017

BØRNEHUSET
KROGSTENSHAVE

Indholdsfortegnelse til Læreplanen

1. Hvidovre Kommunes børnepolitik og læringsforståelse

2. Børnehuset Krogstenshaves værdier og læringsforståelse

3. De seks læreplanstemaer og mål for udvikling af børns læring

- 3.1. Kulturelle udtryksformer og værdier
- 3.2. Natur og naturfænomener
- 3.3. Krop og bevægelse
- 3.4. Alsidig personlig udvikling
- 3.5. Sociale kompetencer
- 3.6. Sprog

4. Børnemiljø

5. Overgange

6. Digital dannelse

7. Inklusion

8. Evaluering

1. Hvidovre Kommunes børne politik og læringsforståelse

Synet på børn og børns læring tager udgangspunkt i en forståelse af barnet som værende aktivt lærende. Barnet forstås som socialt kompetent med en medfødt evne til at kommunikere med omverdenen og til at indgå i sociale sammenhænge. Barnet tilegner sig viden, færdigheder og erfaringer gennem aktive handlinger og barnet medvirker dermed til egen identitetsdannelse og læring.

Læringsmiljøet i dagtilbuddet afspejler dette læringssyn, ved at kommunikationen foregår ligeværdigt og anerkendende, og altid med et nysgerrigt fokus på, hvad der er barnets intention og behov. Selvdannelse, selvværd og læringslyst kommer af at deltage, bidrage og øve indflydelse i fællesskabet.

Leg er basal for barnets udvikling og egen meningsdannelse. Derfor foregår læreprocesserne i dagtilbuddet primært gennem deltagelse i sociale aktiviteter med legen som omdrejningspunkt.

Den lærende leg er karakteriseret ved at være meningsfuld for barnet, nyskabende, kreativ og præget af sociale interaktioner og variationer. Legen bliver i dette perspektiv også en dannelsesproces, som fremmer barnets alsidige udvikling, selvværd og selvstændighed.

Læringsprocesser i dagtilbud udspiller sig hovedsageligt i tre læringsrum:

- Pædagogiske planlagte tiltag og aktiviteter, hvor det pædagogiske personale arbejder bevidst og reflekteret med at sætte læringsprocesser i gang. Personalet går så at sige forrest.
- Spontane pædagogiske tiltag og aktiviteter, hvor læringsprocesserne inspireres af det, der er meningsfuldt lige nu. I disse læringsprocesser går børn og det pædagogiske personale billedligt talt ved siden af hinanden.
- Leg og samvær med børn og pædagogisk personale, hvor læringsprocesserne overvejende inspireres af børnekulturen, børnene og det de er mest optaget af med hinanden. Her går børnene forrest. Det pædagogiske personale har her en mere iagttagende rolle og træder til, hvis der er brug for støtte eller inspiration til børnenes leg.

I dagtilbuddene organiserer og strukturerer det pædagogiske personale de tre læringsrum ud fra en reflekteret pædagogfaglig viden om og forståelse af, hvordan børn trives, udvikles og lærer.

Der skabes inkluderende læringsmiljøer, der værdsætter børns forskelligheder og som giver alle børn mulighed for deltagelse, så også børn i udsatte positioner opnår samme muligheder for personlig udfoldelse og læring, som deres jævnaldrende.

Børn tilegner sig de læringsmuligheder, de møder i dagtilbud på deres egen måde. Ved at iagttage børnene kan det pædagogiske personale lære om og lade sig inspirere af

børnenes forskellige interesser, erfaringer og forudsætninger, når der planlægges læringsprocesser og arrangeres læringsmiljøer.

Det pædagogiske personale er i løbende dialog med forældrene om, hvordan dagtilbud og forældre i fællesskab, kan understøtte barnets udvikling, trivsel og læring – med udgangspunkt i barnets ressourcer.

Hvidovre Kommunes børnepolitik, se link <http://www.hvidovre.dk/Politik/Politikker-og-strategier.aspx>

2. Børnehuset Krogstenshave værdier og læringsforståelse

I børnehuset Krogstenshave har vi et værdisæt, der danner basen for vores tilgang til det pædagogiske arbejde. Vi bestræber os på at skabe en hverdag, der bygger på tryghed, anerkendelse, engagement, åbenhed, omsorg og fordybelse.

Tryghed

Vi har valgt at have en ganske overordnet målsætning i institutionen, der lyder:

Her skal være trygt og rart for alle

Målet tager sit udspring i vores holdning til og viden om at tryghed og glæde er vigtige faktorer for trivsel og udvikling, og dermed også grundlaget for et godt læringsmiljø.

Målet gælder for både børn, personale, forældre, postbudet og alle andre, der træder ind af døren i Krogstenshave.

- Børn, der er trygge, tør mere, gør mere og lærer derigennem.
- Forældre skal føle sig trygge ved at aflevere deres børn, skal føle sig trygge ved at komme til personalet med bekymringer, anekdoter, smalltalk osv.
- Personalet skal være trygt ved at prøve nye projekter. Skal være trygt ved at tage eventuelle problemstillinger op. Der skal være plads til at træde ved siden af og lære af sine erfaringer.
- Alle der kommer i Krogstenshave, skal modtages smilende og imødekommende.

Anerkendelse

Anerkendelse er en meget bred værdi, der også rummer de øvrige værdier i vores læreplan. Den er i spil i vores hverdag via imødekommenhed, nysgerrig opmærksomhed på den enkelte og i vores måde at kommunikere på. Det fordrer at vi bruger vores empatiske evner – sætter os i en andens sted, for bedre at kunne forstå vedkommende – og handler ud fra den forståelse.

At råbe eller skælde ud er ikke en anerkendende kommunikationsform. Det er muligt at korrigere og sætte grænser på en anerkendende måde, dvs. med respekt for barnets følelser og behov.

Engagement

Engagement betyder for os, at vi er optaget af, medlevende i og medansvarlige for at gøre Krogstenshave til et trygt og udviklende sted for børn og voksne.

Engagement kommer af, at man udviser glæde, interesse og en optagethed af det man er i gang med. Det er afgørende for at skabe en mere indholdsrig og meningsfyldt hverdag. Vi ser engagement som en positiv drivkraft, der har en afsmittende virkning på omgivelserne. Kort sagt; Engagerede voksne giver opmærksomme, nysgerrige og interesserede børn, som er grundlaget for at børn lærer.

Åbenhed

Åbenhed er for os det bedste udgangspunkt for dialog og evt. problemløsning. Åbenhed betyder at det er ok at sige sin mening eller sin opfattelse af tingene. Åbenhed betyder at en eventuel kritik tages til eftertanke og ikke bare afvises med paraderne oppe. Åbenhed betyder et højt informationsniveau og synliggørelse af de beslutninger, der træffes i huset. Åbenhed er med til at skabe vished om tingenes tilstand og dermed skabe tryghed for den enkelte. Åbenhed er vigtig i forhold til børnenes parathed overfor at modtage og navigere i hverdagens udfordringer.

Omsorg

Det er helt fundamentalt vigtigt at vi drager omsorg for børnene, der er i institutionen. Omsorg betyder at vi tager hensyn til barnets fysiske og psykiske tilstand. Omsorg handler ikke kun om at give knus og kram, varmt tøj og mad, det handler også om voksne der involverer sig. Vi ser alle vores børn som unikke individer, der skal anerkendes, ses, høres og forstås. Det er vores opgave at tolke børnenes måder at handle og kommunikere på, og forsøge at møde dem der hvor de er. Det er vores opgave at være opmærksomme og nærværende i relationen til det enkelte barn.

Fordybelse

Fordybelse er vigtig og værdifuld i en til tider hektisk hverdag. Børn tager tid om at lære nyt og skal ofte forholde sig til et tema med flere sanser før de rigtigt begriber det. Vores opgave er at tilrettelægge en hverdag, hvor børnene får mulighed for at opleve "flow", den særlige tilstand hvor man er så engageret, at tidsfornemmelsen forsvinder, og al opmærksomhed bliver samlet om en bestemt aktivitet.

"Når man fordyber sig i noget, sker der vidunderlige ting"- Gardner

Læringsforståelse

I Krogstenshave ser vi barnets læring som knyttet an til dannelse, udvikling og forandring. Det er en proces hvor barnet omformer og udvikler sin viden, sin forståelse og sine færdigheder. Barnet, den lærende, er aktiv i sin egen læreproces; er selv medskabere af sin egen læring i relationen til sin omverden; andre børn og voksne. Vores læringsforståelse bygger ligeledes på en opfattelse af, at hverdagslivet er udgangspunkt og omdrejningspunkt for barnets læring og at *alle* situationer er læresituationer.

Hvad er læring?

Med læring forstås, at barnet bevidst og ubevidst tilegner sig ny viden om sig selv og sin omverden, samt udvikler færdigheder/kompetencer.

Læring er en kompleks proces, der påvirkes af mange faktorer som f.eks. arv, miljø og motivation. Lege, oplevelser og aktiviteter vil altså indebære forskellig læring alt efter barnet.

Hvordan lærer børn?

Børn lærer i høj grad gennem leg. Legen er barnets mest betydningsfulde aktivitet i forhold til udvikling af selvstændighed og personlighed. Det er her barnet afprøver sig selv, udvikler fantasi og bearbejder tidligere erfaringer og oplevelser.

Børn lærer gennem hverdagssituationer, såsom bleskift, spisning, af og påklædning o. lign.

Børn lærer gennem spontane såvel som planlagte aktiviteter, såsom rytmik, højtlesning, ture, maleværksted m.m.

Børn lærer ved at indgå i sammenhænge med andre børn, jævnaldrende, yngre eller ældre.

Børn lærer af de voksnes eksempel, både de voksnes indbyrdes relationer og relationen barn-voksen. Børn lærer ved at imitere hinanden og de voksne.

De voksnes position i forhold til børns læreprocesser

Det er den voksnes rolle at:

- være observerende, reflekterende og aflæse børnenes signaler.
- Være bevidst om fællesskabets behov, samt det enkelte barns behov
- være bevidst om, hvor barnet er i sin udvikling og derudfra udfordre og stimulere det.
- tage udgangspunkt i barnets interesser og kompetencer og kombinere det med mål og aktiviteter.
- Kunne fange og følge børns nysgerrighed
- tage udgangspunkt i de 6 læreplanstemaer ved tilrettelæggelse og udførelse af det pædagogiske arbejde.
- Gennem involvering at kunne være foran, efter eller ved siden af barnet, når barnet har brug for det.
- kunne veksle mellem barnets egen styring og den voksnes.
- arbejde mod at det enkelte barn føler sig som en værdifuld del af et fællesskab.
- sætte fokus på barnets ressourcer, hvorved barnet oplever succes i læreprocessen, øget motivation, trivsel og selvværd.

Læringsforståelse i forhold til børn i udsatte positioner

Alle børn er unikke og lærer på hver sin måde, hvilket betyder at vi i vores møde med børnene medtænker de store forskelle, der nødvendigvis er på børn og deres udvikling. Vi møder børn, der af den ene eller anden årsag er mere udfordrede end andre inden for forskellige områder, det være sig sprogligt, motorisk, socialt eller intellektuelt. Her kan en ekstraordinær indsats være påkrævet.

Som udgangspunkt opfatter vi læring i forhold til børn i udsatte positioner på samme måde som alle andre børn lærer på. Når der er tale om børn i udsatte positioner, er det dog vigtigt at pointere vigtigheden af, at give børnene den tid og det rum de skal have, for at tilegne sig færdigheder og komme videre i deres udvikling.

Børn i udsatte positioner vil eksempelvis have brug for længere tid til at lære noget nyt, da deres udvikling på den ene eller anden måde er forsinket eller adskiller sig fra de andre børns.

Børn kan betegnes som værende i en udsat position periodisk, akut eller permanent og i alle tilfælde vil der være et nært samarbejde mellem hjem og institution for bedst muligt at støtte op om barnet. I enkelte tilfælde vil eksterne samarbejdspartnere, såsom psykolog, logopæd, fysioterapeut eller sundhedsplejerske også blive involveret i samarbejdet.

3. De seks læreplanstemaer og mål for udvikling af børns læring

3.1 Kulturelle udtryksformer og værdier

Kultur er udtryk for menneskers forståelse af og tilgang til verden. Det er gennem mødet med andre og det anderledes, vi definerer vores eget kulturelle ståsted og genkender vores egne kulturelle rødder. Børn har et klart blik for kulturelle udtryksformer. Jo mere varieret børn får lov at udfolde sig og jo flere kulturelle møder, de oplever, jo mere bredspektret bliver også deres opfattelse af såvel verden, andre mennesker, som deres egne muligheder og potentialer. Mødet med andre menneskers udtryk og ikke mindst med voksne, der kan formidle kunst og kultur, kan være med til at sætte gang i en udvikling af deres kulturelle udtryksformer. Gennem oplevelser af kunst og kultur får børn inspiration til selv at lege, omforme og eksperimentere med de udtryk, de møder.

Forudsætningen for denne skabelsesproces er naturligvis, at børnene har mulighed for rum og tid til at udfolde sig på egne betingelser – både når det handler om pladskrævende eller støjende og om mere rolige aktiviteter, der kræver fordybelse. Vi voksne skal præsentere børnene for kunst, madkultur, kreative og musiske udtryksformer.

Mål:

Vi vil skabe mulighed for at barnet stifter bekendtskab med og afprøver sig selv i forhold til et bredt spekter af kulturelle udtryksformer.

At børnene opnår kendskab til husets traditioner og årets højtideligheder.

At børnene får kendskab til sange og sanglege.

Læringsmål 0-3 årige:

Læreplanstema	Kulturelle udtryksformer og værdier 0-3 år februar måned
Udvalgte mål	At gøre børnene madmodige og give dem indblik i hvor maden kommer fra
Metoder og aktiviteter	Vi arbejder med det i november Vi vil hver dag til frokost fortælle om maden og sætte ord på under hele frokosten Vi vil skabe trygge rammer omkring frokosten Vi voksne vil være nærværende under hele frokosten og udvise begejstring omkring måltidet Personalet skal være forgangs mennesker, og selv have det hele

	<p>liggende på tallerkenen, samt smage på maden. Derudover skal vi være bevidste om hvordan vi omtaler maden overfor børnene. Vi skal gøre brug af ordet madmodig. Vi italesætter hvis et barn er madmodig, med henblik på at madmodet kan smitte af på vennerne. Hvis vi oplever at et barn reagere negativt på at få noget mad på tallerkenen, som barnet ikke ønsker, er det vores opgave som voksne at vende situationen til en positiv oplevelse. Ingen børn skal tvinges til at smage på maden. Dog skal de lære at acceptere at alt maden gerne må ligge på tallerkenen.</p>
Organisering	<p>Vi spiser med de samme børn hver, børnene har faste pladser, vi spiser i små grupper</p> <p>Vi vil benytte det pædagogiske køkken. Børnene skal i denne måned være med til at lave maden, og vi skal snakke om hvor maden kommer fra.</p> <p>Vi starter med at introducere børnene til dagens måltid</p> <p>Det vil blive indlagt som en del af den daglige rutine</p> <p>Tovholdere: Marlene S – Lotte – Steffen</p>
Tegn	<p>At børnene er modige og tør prøve at smage på maden</p> <p>At børnene oplever glæde ved måltidet</p> <p>At børnene bliver bevidste om hvor maden/tingene kommer fra</p>
Dokumentationsmetoder	<p>lagttagelser med efterfølgende fortællinger – Billeder</p> <p>Indrette det pædagogiske køkken med billeder og plakater fx madpyramiden</p>
Børnemiljø	<p>Fysisk:</p> <p>Psykiske: Vi vil skabe fællesskab omkring maden, sammen med børnene. Vi vil skabe trygge rammer omkring måltidet, ved at snakke om maden med børnene. Samt ved at sidde med de samme børn til hvert måltid.</p> <p>Æstetisk: Vi skal indrette det pædagogiske køkken med billeder og plakater af f.eks. madpyramiden m.m.</p> <p>Alle børnene skal have alt hvad måltidet byder på op på sin tallerken, men med henblik på at det er i orden at lade det ligge. Formålet med dette er at børnene skal blive mere madmodige, og med tiden tør smage det hele på tallerken. Børnene skal have love til at mærke, føle og lygte til maden.</p>
Analyse	<p>Vi vil løbende have dialog om det på vores teammøder, om der er noget der skal justeres i forhold til at børnene opnår mere og mere madmod.</p>
Opfølgning	<p>Teammøde i januar</p>

3.2 Natur og Naturfænomener

Udgangspunktet for at forstå verden er også forståelsen af den natur, mennesker lever i og har ansvar for. Naturoplevelser i barndommen bidrager både til den følelsesmæssige, mentale og fysiske udvikling. Når børn leger i naturen udfordres de på mange planer, både kropsligt og mentalt. Når børn har mulighed for at være i, sanse og opleve naturen på alle årstider, i forskelligt vejr og landskaber, styrkes også deres sanseapparat og deres motoriske udfoldelse. Naturen er en enestående legeplads for både sind og krop. Vi bruger naturen på mange forskellige måde og i forskelligt vejr, og vi voksne skal gå forrest og være rollemodeller i naturen. Vi skal selv være undersøgende i naturen og udvise nysgerrighed overfor ”det vi finder”. Vi skal sammen med børnene sætte ord på det vi møder på vores vej.

Mål:

Vi ønsker ved at bruge naturen, som et rum, at det kan være med til at børnene danner grundlaget for en varig interesse, respekt og ansvarlighed for natur og miljø.

At børnene oplever naturens elementer

At børnene får kendskab til skovens dyr

At børnene får kendskab til planter

At børnene får kendskab til de 4 årstider

Med udgangspunkt i barnets modenhed og ressourcer, vil vi skabe mulighed for gode og alsidige naturoplevelser. Vi vil styrke/udvikle og støtte op om barnets nysgerrighed i forhold til dyr, planter, materialer og naturfænomener

Læringsmål 3-6 årige

Læreplanstema	Natur og naturfænomener 3-5 årige
Udvalgte mål	At børnene udviser respekt for miljøet Marts måned
Metoder og aktiviteter	<p>Vi vil tale om skrald – hvad er godt/skidt at smide i naturen Hvad er skrald, hvad kan vi genbruge. Vi vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> - følge skraldet fra skraldespand til forbrænding. - undersøge hvad der sker med skraldet i skoven og på stranden. <ul style="list-style-type: none"> -grave skrald ned af forskellig slags og se hvad der er sket med det til efteråret. - sortere skrald, hvad kan vi genbruge til at lave kreativt med.? <p>Her vil vi inddrage forældrene til at tage ting med som vi kan bruge.</p> -lave kreative Shane værksteder i vores aktivitet rum, hvor vi bruger genbrugs skrald. -inddrage køkkenet og få en kompostspand. - bruge ipad til at visualisere hvad der sker ved miljøet når vi smider skrald i naturen og hvad der sker med kompostspanden. - tage på tur, hvor hvert barn får en pose til at indsamle skrald i

	<p>-sætte flere skralde spande på vores legeplads. -se film om emner der relaterer. Tovholdere: Britt – Henriette – Anita - Nina</p>
Organisering	<p>Vi arbejder med det i marts måned – skraldindsamling uge 13 Vi vil lave tur til skov og strand samt forsøge at komme på forbrændigen og genbrugspladsen. I grupper på tværs af team 2 og 5, hvor vi samles tirsdage og torsdage, samt fredag til fællessamling, som Britt og Henriette står for at planlægge.</p>
Tegn	<p>At børnene ikke smider skrald på legepladsen og når vi er på ture At børnene genkender godt/skidt skrald når vi er ude og gå i naturen Vi vil se om børnene viser poserne til forældrene når de bliver hentet At børnene smider skrald i skralde spandene og at der er mindre afflad på legepladsen. At børnene er mere bevidste om genbrugs tanken. At børnene bruger vores miljø bog</p>
Dokumentationsmetoder	<p>Vi vil: - udstille de poser hvori vi har samlet skrald. - lave placher og tage billeder undervejs som skal udstilles. - udstille det genbrugs skrald som vi har lavet kreative sager af. - lave vores egen miljø bog, en til hvert team. - lave smiley ordning for vores legeplads.</p>
Børnemiljø	<p>Vi vil sikre os at børnene ved hvornår de skal på tur i form af ugeplan og tale om det til samling. Vi ind tænker relationer når vi laver grupper og hvem man skal holde i hånden. Vi inddeler børnene i små grupper for at sørge for tid og ro til fordybelse Vi følger barnets spor ved at præsentere emnet således at vi pirre børnenes nysgerrighed og så være nysgerrige sammen med dem.</p>
Analyse/vurdering af den indsamlede dokumentation	<p>På vores team møder i april/maj måned vil vi drøfte, om vi har set de tegn vi gerne ville opnå og om vores dokumentation har været fyldestgørende.</p>
Opfølgning	<p>Til efteråret vil vi indlægge en uge hvor vi taler om skrald – kan</p>

	børnene huske hvad der er godt/skidt skrald at smide i naturen. Vi vil se hvad der er sket med det skrald vi gravede ned og Hvad er der sket med vores kompost.
--	---

3.3 Krop og bevægelse

Krop og bevægelse er redskaber til at erobre verden. Ved at styrke børns udvikling af motoriske færdigheder, styrke, udholdenhed og bevægelighed, styrkes også deres forudsætninger for at udvikle sig. I dagtilbuddet er der mangfoldige rammer og muligheder for at udfordre børnene til at bevæge sig.

Ved at bruge forskellige redskaber og materialer får børnene anledning til både at bruge og stimulere denne sanseverden. Kropslighed er en del af det at være til stede i verden sammen med andre. Ved aktivt at udforske kroppens muligheder og begrænsninger udvikles børnenes færdigheder og vaner. De får erfaringer i, hvad det betyder at koble f.eks. det talte sprog og kropssproget, og de udvikler herigennem også respekt for, at andre kan have et "andet" udtryk, andre reaktioner og deres egen integritet.

Mål:

At børnene udvikler kendskab til egen krop

At børnene bliver selvhjulpen

At børnenes motoriske færdigheder styrkes

At give børnene mulighed for at opleve glæden ved at bevæge sig

At børnene udfolder sig kropsligt i de aktiviteter der igangsættes

At børnene opnår viden om, hvad der er sund og usund kost

Læreplanstema	Krop og bevægelse 3 årige April måned
Udvalgte mål	At børnene udfolder sig kropsligt i de aktiviteter der igangsættes
Metoder og aktiviteter	Vi vil benytte os af Rend og Hop materialet Vi vil benytte gymnastiksalen, samt inde og ude rum Forældreinddragelse – vi vil forsøge at holde en info aften for forældrene
Organisering	Vi vil gøre det i team og på tværs af team 2 og 5. Vi vil inddele de 3 årige i mindre grupper Tovholdere: Maria – Radia – Sascha
Tegn	At alle børnene er deltagende under aktiviteterne

Dokumentationsmetoder	Billeder og video Registreringsskemaer fra Rend og Hop
Børnemiljø	Fysisk: Børnene opdeles i mindre grupper Sikre at der er plads og rum til at bevæge sig i Bruge skillevæggene til at afskærme rummet De voksne går forrest og viser øvelserne Æstetisk : De voksne skal være forberedt, sætte de ting frem der skal bruges Fx ved brug af rend og hop – visuelle billeder fra mappen hænges frem i børnehøjde Psykisk: At de voksne tilgodeser det enkelte barn i fællesskabet For at skabe trygge rammer i aktiviteten, er det vigtigt at de voksne er nærværende og lyttende. De voksne skal komme ind i aktiviteten med en positiv energi. Der sammensættes en dynamisk børnegruppe som tilgodeser hvert enkelt barns motoriske færdigheder Sikre at barnet har medbestemmelse i aktiviteten, barnets spor og intentioner følges.
Analyse/vurdering af den indsamlede dokumentation	Vi forholder os til den indsamlede dokumentation og tegn
Opfølgning	Vi vil evaluere på det på vores team møder i maj måned

3.4 Alsidige personlige udvikling

Børns personlige udvikling trives bedst i en omverden, der er lydhør og medlevende. Voksne, der engagerer sig i og ser børn, er vigtige fødselshjælpere for de drømme og ønsker, børn har. Samtidig med at børn skal have mulighed for at opleve sig selv som afholdte og værdsatte individer, der er beskyttet af et fællesskab, skal de også lære at se og forstå samspillet og de konflikter, der kan opstå med andre – både børn og voksne.

Børn har behov for at lære at tackle de mange forskellige følelser, der opstår i fællesskabet – lige fra engagement, venskab og kærlighed til ligegyldighed og konkurrence. Det er vigtigt, at børn får mulighed for at få et stadigt mere nuanceret kendskab til både sig selv og andre. At føle sig genkendt og husket af andre, både som det barn, der startede i dagtilbuddet og den person, det senere udviklede sig til at blive, giver børn en nødvendig kontinuitet og tryghed. For børn som for voksne er det nærende for selvforståelsen at gøre en forskel.

Mål:

Barnet skal lære at kunne mærke deres egne grænser – kunne sige til og fra.

Barnet skal lære at sige deres mening, samt kunne give udtryk for hvad de kan lide ikke lide.

Barnet skal lære at give udtryk for følelser og behov

Barnet udvikler evnen empati

Barnet selvstændighed og selvhjulpethed udvikles

Barnet skal øve sig i at øve sig

Læringsmål 0-6 årige

Læreplanstema	Alsidig personlig udvikling 4 årige maj måned
Udvalgt mål	At alle børn øver sig i at øve sig
Metoder og aktiviteter	Vi vil arbejde med Heltetræning Indtænke selvhjulpethed i de forskellige aktiviteter
Organisering	På legepladsen og garderoben i hverdagen Fastlagt forløb med heltetræning, kreaforløb og teori forløb – tirsdag, onsdag og torsdag Børnene inddeles i tre hold på tværs af team De voksne er tilknyttet et fast forløb på tværs af team Visualisere regler for børnene med billeder Tovholdere: Betina – Dorthe - Allan
Tegn	At børn øver sig af sig selv i at tage fx sko på, lyne lynlås etc i garderoben, til de selv mestre det. Gynger hinanden af sig selv på legepladsen. At barnet udvise glæde ved at mestre noget nyt
Dokumentationsmetoder	Billeddokumentation Video filme tre forløb i garderoben
Børnemiljø	Æstetisk: størrelse på møblement er en vigtig faktor i forhold til plads, når man skal have tøj på i garderoben Der skal være overskuelighed i garderoben Psykisk: vi skal have inddraget forældrene ift at tage ejerskab på at ens barns garderobe er overskuelig Rollemodeller børnene imellem – de store hjælper de mindre – for at udnytte og styrke børnenes ressourcer og kompetencer Fysisk: vi sender børnene ud i hold, for at pladsen ikke skal føles for trang
Analyse/vurdering af den indsamlede dokumentation	Vi forholder os til de tegn vi ser, samt den indsamlede dokumentation
Opfølgning	Evaluering på teammøde juni måned

3.5 Social kompetence

Social kompetence udvikles i fællesskab med andre mennesker i venskaber, grupper og kulturer. De vigtige elementer i social kompetence er empati, evne til tilknytning og sociale færdigheder. Social kompetence er nøglen til fællesskabet, hvor børnene har mulighed for at udfolde sig – i leg, i samarbejde med andre om at løse opgaver og realisere drømme.

Det er vigtigt at børnene støttes i at danne venskaber og lærer, hvordan man kommer med i og er en del af en gruppe. De voksne har forståelse for børnenes forskellighed og at alle børn ikke har de samme forudsætninger for at indgå i sociale relationer, og at nogle skal guides mere end andre.

Mål:

Vores overordnede mål for alle børn er, at børnene lærer at være en god kammerat, og at alle børn har mindst en god ven.

At børnene er aktivt deltagende i fælles aktiviteter

At barnets empatiske evne styrkes

At børnene er lyttende og anerkende overfor andre

At børnene udvikler en forståelse for andre børn og kan vise hensyn

Læreplanstema	Sociale kompetence 5 årige juni måned
Udvalgte mål	Alle børn skal opleve sig selv, som en del af et fællesskab
Metoder og aktiviteter	Inden opstart udsendes infobrev til forældrene om forløbet, fri for mobberi materiale vedhæftes Fri for mobberi Til samling skal der læses Robertas bamse Hvert team skal lave en trøstekuffert Lave små differentieret fællesskaber Venskab/samarbejdslege, inden start af forløb laver hvert barn en tegning og svare i form af en quiz på spørgsmål om venskab. Sådan slutter vi også forløbet af. Trøstekuffert
Organisering	Børnene inddeles i mindre grupper De voksne vælger to-tre børn der trøste team – dette går på skift Inddrager fri for mobberi og venskabs/samarbejdslege i samling De voksne har ansvaret for at alle børn tager ejerskab for kufferten Tovholdere: Britt – Natascha- Marlene S
Tegn	Børnene bruger selv trøstekuffert Børnene deltager aktivt i venskab/samarbejdslegene
Dokumentationsmetoder	lagttagelser – TOPI registrering, samt vi interviewer børnene Sammenligner tegninger og quiz fra opstart og afslutning

Børnemiljø	<p>Fysisk: Børnene inddeles i mindre grupper – ny kontekst og anderledes ude og inde miljø</p> <p>Trøste kuffert skal være tilgængelig for børnene, der skal ligge en på hvert toilet</p> <p>Æstetisk: trøste kuffert skal indeholde trøstebamse, plaster klude og veste. Trøste teamet skal sikre at kufferten er ren og indbydende</p> <p>Psykisk: Vi udsender infobrev til forældrene, hvori vi opfordrer til nye venskaber</p> <p>til hver samling italesættes trøste teamets arbejde – fredag bliver de belønnet i form af klistermærke og anerkendelse fra fællesskabet.</p> <p>Børnene inddeles i grupper, for at styrke samarbejdet og skabe relationer. Gruppen er fast hele måneden, for at skabe tryghed og genkendelighed.</p>
Analyse/vurdering af den indsamlede dokumentation	Vi evaluere sammen med børnene ift resultater af interview
Opfølgning	Teammøde august

3.6 Sprog

Sprog er forudsætningen for at udtrykke sig og kommunikere med andre. Der findes mange forskellige sprog, som alle spiller en rolle i børns udviklingsproces og som skal have opmærksomhed. Talesprog, skriftsprog, tegnsprog, kropssprog og billedsprog er blot nogle af de kommunikationsformer, vi alle benytter os af.

Børn skal støttes i at udvikle deres danske ordforråd og i at forstå de begreber og regler, der gælder for det talte sprog. Deres naturlige interesse for det skrevne sprog skal bakkes op. For at kommunikere "rigtigt" er det vigtigt, at børn forstår sammenhænge mellem f.eks. kropssprog, mimik og tale. Et varieret og korrekt dansk sprog og evnen til at bruge det, så det passer i forskellige situationer, øger muligheden for at blive forstået.

Sprog skaber kontakt, og evnen til at bruge nuancerne i sproget støtter og fremmer forståelsen af og fra andre. Det er vigtigt at træne dialogen, så børn i fællesskabet kan tale, lytte, stille spørgsmål, give svar og være aktive i at planlægge fælles aktiviteter og projekter.

Sproglige færdigheder er en indgangsdør til verden – en mulighed for at høste viden og erfaringer. Det er derfor vigtigt at støtte børnene i at sætte ord og begreber på de oplevelser, de har i dagligdagen.

Derfor har børn behov for at møde voksne, der lytter til dem med forståelse og anerkendelse, så børnene kan støttes i at udvikle deres sproglige færdigheder.

MÅL:

At alle børn udvikler evnen til at give udtryk for egne behov

At børnene har lyst til at eksperimentere med sprogets udtryksformer

At børnene sætter ord og begreber på sine oplevelser

At børnene udvikler evnen til at indgå i dialog

At børnene evner at modtage og afsende en kollektiv besked

Læreplanstema	Sprog 0-3 årige November måned
Udvalgte mål	At udvikle børnenes evne til på alderssvarende vis at indgå i kommunikation med andre
Metoder og aktiviteter	Læseleg – babytegn – sprog og leg/sprogkasser Piktogrammer – sprogbibliotek
Organisering	Små læringsmiljøer/grupper m/ 3-4 børn i gruppen Afskærmet rum De voksne skal være forberedte på aktiviteten og fundet alle materialer frem inden start Tovholdere: Marianne – Anita – Marlene H
Tegn	At der er interaktion ml. barn/barn og barn/voksen Børnene anvender det selv i legen mm.
Dokumentationsmetoder	Videoptagelse – iagttagelser – Tras – Tobi – Foto i børnehøjde
Børnemiljø	Fysisk: mindre grupper 3-4- børn Minimal forstyrrelse i afskærmet rum Udviklingssvarende materiale Psykisk: grupperne inddeles efter sprogniveau Skabe overskuelighed, tydelighed, og forudsigelighed Æstetisk: indbydende og lækre materialer Vi bruger særlige materialer som ikke bruges til andet Billeder på låg af sprogkuffert, så man kan se hvad der i den
Analyse/vurdering af den indsamlede dokumentation	Vi forholder os til den indsamlede dokumentation
Opfølgning	Teammøde december

4 Børnemiljø

Vi har under hvert læreplanstema beskrevet hvordan vi ind tænker børnemiljøet i vores læringsmål indenfor de 6 læreplanstemaer.

Til dagligt har vi fokus at skabe så godt et børnemiljø som muligt, så vi giver de bedste rammer for at børnene trives, lærer og udvikler sig.

Vi udarbejder børnemiljøvurdering hvert andet år. Forældre til børn på 0-3 år får udleveret et spørgeskema og børn 4-6 år skal i institutionen udfylde et spørgeskema, her bruger vi "Hvordan har du det i børnehaven", fra DCUM.

Næste børnemiljøvurdering sker i april 2018.

5 Overgange

Start i institutionen

Når nye børn starter i Børnehuset Krogstenshave, er det vores overordnede mål at gøre børn og forældre trygge ved de nye vilkår det er, at skulle starte i institutionen. Vi lægger vægt på at der er tid til at forældrene fortæller om barnet, for at give personalet de bedste forudsætninger for at kunne tage godt imod. Barnet skal vænne sig til, og blive tryk ved de nye omgivelser og de nye voksne. Vi vil indenfor de første uger afholde en opstartssamtale med forældre. Vi giver forældrene skemaet i forvejen, så de er bekendt med, hvad vi skal tale om.

Samarbejdet mellem hjem og institution starter som regel allerede inden barnets første dag i institutionen, for vi tilbyder gerne et besøg i institutionen inden opstart, dels til rundvisning, men også til en snak med det personale der skal modtage barnet. Her aftales nærmere om det praktiske i forbindelse med første dag og indkøringsperiode. Forældre eller anden kendt voksen for barnet, skal deltage med barnet i de første par dage i institutionen. Derudover rådes det at give barnet nogle lidt kortere dage i den første tid. Barnet vil have en primærvoksen, der varetager ansvaret for modtagelsen af Jer og jeres barn. Gradvist vil kontakten til barnet og forældrene bredes ud til det øvrige personale. Ved opstart påbegyndes barnets mappe, hvor forældre og personale sætter billeder, tegninger, postkort og lignende ind. Denne mappe følger barnet gennem dets tid i institutionen, og når barnet engang forlader os, får det mappen med.

Alle tilbydes en samtale, efter de har været et år på stuen/afdelingen. Derudover afholdes samtaler efter behov, fra både forældre og personalet.

Interne overgange

I løbet af sin tid i Krogstenshave vil barnet opleve skift mellem to team da vi er en 0-6 års institution og børnene rykker fra vuggestue til børnehave, hvis de er startet her som små. Børnene rykker ikke nødvendigvis ved en given alder – f.eks. når de er 3 år – da vores struktur og aldersopdeling afhænger af hvor mange børnehave- og vuggestuebørn vi har på et givent tidspunkt. Vi ser dog altid på barnets relationer og modenhed i forbindelse med et skift, og ikke blot alder.

I tiden op til skiftet, går vi med barnet på besøg eller har fælles aktiviteter med det nye team og de nye voksne. Som integreret institution har vi desuden nogle faste traditioner og løbende aktiviteter hvor store og små mødes på tværs af deres teams. Vuggestuen vil desuden løbende tage de ældste vuggestuebørn med ud at lege på den store legeplads, hvor børnehaven er. Dermed har barnet et vist kendskab til det nye før skiftet, og det vil

ikke føles helt så overvældende. Dog anbefaler vi lidt kortere dage for barnet i starten, hvis man som forælder har mulighed for det, da tempoet, støj og krav er større og det generelt kan være krævende for barnet at forholde sig til noget nyt.

Informationer, iagttagelser, mapper, evt. TRAS, o.lign. følger med barnet fra vuggestue til børnehave. Vi tilbyder en samtale ved denne overgang. Her vil der både være en repræsentant fra vuggestuen, børnehaven og en forælder inviteret.

Alle tilbydes en samtale efter de har været et år i teamet. Derudover afholdes samtaler efter behov, fra både forældre og personalet.

Overgang til SFO/skole

Størstedelen af de børn, der går i Krogstenshave er tilknyttet distriktsskolen som er Risbjergskolen. Her udarbejdes der hvert år et årshjul for samarbejdet omkring de børn, der skal overleveres. Vi forsøger hvert år at lave de samme aftaler med de øvrige fritidsordninger/skoler, hvor vores børn har fået plads. Aftalerne er bl.a. skole/fritidsordningsbesøg, hvor børnene besøger det sted de skal flytte til. Børn fra Risbjerg skolens 0. klasse kommer på besøg i Krogstenshave og fortæller de kommende skolebørn om deres oplevelse af det at gå i skole. Der afholdes en "ryste-sammen-dag" for de kommende skolebørn med Børnehavehuset Brostykkevej og Willer, SFO personale og børnehaveklasseledere.

Op til skole indskrivning tilbydes forældre til kommende skolebørn en samtale, omhandlende skoleparathed og alt efter hvilken skole man er tilknyttet vil der tilbydes forældremøder/informationsmøder på skolerne og/eller fritidsordningerne. Personalet fra afleverende børnehaver afholder desuden overleveringsmøde ang. de kommende skolebørn med personale fra SFO og skole.

Uanset om det er ved skolestart eller pga f.eks. flytning at vi skal tage afsked med et barn, er det vigtigt for os at få sagt ordentligt farvel. Der knytter sig mange traditioner til vores afsked med de kommende skolebørn, som altid vil blive inviteret til en storlået dimmissionsfest i Krogstenshave.

Vi håber og tror, at alle børn, der forlader os gør det med en oplevelse af, at de har været værdifulde medskabere af fællesskabet og vil blive husket og savnet.

6 Digital dannelse

I Børnehuset Krogstenshave har vi indkøbt Ipads, til brug hos både personalet og børnene. Vi har som målsætning, at man dagligt gør brug af IT/digitale medier i forbindelsen med de pædagogiske aktiviteter. I som forældre, vil derfor i større grad se jeres børn eller personalet gøre brug af Ipads i dagligdagen.

Vi er ved få indarbejdet en digital kultur, og vi har to pædagoger ansat der er IT vejledere, som løbende deltager i kurser, for at blive inspireret til, hvordan vi hele tiden kan blive bedre til at indarbejde it i dagligdagen og vidensdele.

Når vi stiller ipads til rådighed for et barn er det lige nu voksen bestemt, det vil sige at man skal spørge en voksen og man må få en ipad. Men vi kunne godt tænke os at arbejde henimod en kultur, hvor ipads står til rådighed, ala puslespil og perleplader.

Når ipaden stilles til rådighed for børnene, er der altid et pædagogisk sigte med det, det kan være barnet har brug for en pause, det kan være et redskab til at skabe nogle sociale relationer i en gruppe, det kan være redskab til at undersøge ting på internettet i

forbindelse med en pædagogisk aktivitet, det kan være i forbindelse med en samtale hvor barnets spor følges.

Derudover arbejder vi i perioder med ipad som foto, hvor børnene er med til at tage billeder og efterfølgende lave plancher.

I den daglige pædagogiske praksis ligger vi vægt på at have fokus på børnenes digitale dannelse. Derfor er det ikke kun det at bruge en ipad der er i fokus, men også det at klæde børnene på til den digitale verden de skal vokse op i.

7 Inklusion

Inklusion, set fra barnets perspektiv, er at barnet føler sig som en vigtig og betydningsfuld del af et meningsfyldt fællesskab, hvor det trives og udvikler sig.

Inklusion er en proces der skal eliminere og bevidstgøre de eksklusionsfaktorer der kan forekomme i barnets liv.

Således bliver inklusion et pædagogfagligt begreb, der fokuserer på udvikling og læring gennem alles aktive deltagelse og hvor børns forskellighed er en central læringsbetingelse.

Børnehuset Krogstenshave udgør et mini samfund hvor børn lærer gennem mødet med andre børn og voksne, der er forskellige fra dem selv. Vi oplever forskellighed som en ressource.

En inkluderende kultur er noget der konstant skal udvikles, opretholdes og er noget vi som ledelse, pædagoger og forældre skal tage ansvar for.

Børnene spejler sig i de voksne. Derfor er det altafgørende at vi som voksne er bevidste om og arbejder med en anerkendende tilgang til alle vi møder.

Den voksnes rolle er:

- At være bevidst om at eksklusion og inklusion er et begrebspaar, der er hinandens forudsætninger
- At arbejde med modnarrativer til at eliminere eksklusionsfaktorer
- At skabe deltagelses muligheder for alle børn i meningsfyldte fællesskaber
- At tage ansvar for at vi positionerer og organiserer os i forhold til at være mest muligt involverende i forhold til børnegruppen
- At være nærværende og sætte rammer, som udvider barnets mulighed for deltagelse i fællesskabet
- At se barnets intentioner og italesætte barnets positive sider, og sprede disse ud i fællesskabet
- At være bevidst om at vi er hinandens vigtigste sparringspartnere.

8 Evaluering

Personalet vil evaluere på de 6 læringsmål efter endt projekt. Her vil vi udfylde evalueringsskemaet ift hvert enkelt specifikt læringsmål.